Sygn. akt: KIO/W 5/26

POSTANOWIENIE

Warszawa, dnia 12 stycznia 2026 r.

Krajowa Izba Odwoławcza - w składzie:

Przewodnicząca: Adriana Urbanik

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 12 stycznia 2026 r. w Warszawie wniosku z dnia 8 stycznia 2026 r. o uchylenie zakazu zawarcia umowy do czasu ogłoszenia przez Krajową Izbę Odwoławczą wyroku lub postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze wniesionego przez:
Gminę Czersk
w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na:
Budowę budynku przedszkola i opieki nad dziećmi do lat 3 w Rytlu w ramach zadania Utworzenie nowych miejsc żłobkowych w ramach programu Maluch+ 2022-2029

postanawia:

odmówić uchylenia zakazu zawarcia umowy do czasu ogłoszenia przez Krajową Izbę Odwoławczą wyroku lub postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze.

Uzasadnienie

Zamawiający Gmina Czersk, ul. Kościuszki 27, 89-650 Czersk, złożył wniosek o uchylenie zakazu zawarcia umowy do czasu ogłoszenia przez Izbę wyroku lub postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na: "Budowę budynku przedszkola i opieki nad dziećmi do lat 3 w Rytlu w ramach zadania Utworzenie nowych miejsc żłobkowych w ramach programu Maluch+ 2022-2029.".

23 grudnia 2025 r. odwołanie wnieśli wykonawcy wspólnie ubiegający się o udzielenie zamówienia konsorcjum: Firma Budowlana Ekoinbud sp. z o. o., ul. Geodetów 29, 80-298 Gdańsk i Ekoinbud sp. z o. o., ul Geodetów 29. 80-298 Gdańsk.

Odwołujący wniósł odwołanie wobec czynności zamawiającego z 18 grudnia 2025 r. wyboru jako najkorzystniejszej w postępowaniu oferty wykonawcy PBHU Obiekt sp. z o.o.,

który zdaniem odwołującego nie spełnia warunków udziału w postępowaniu w zakresie zdolności technicznej i zawodowej, a także zaniechania zamawiającego, polegającego na wezwaniu PBHU Obiekt sp. z o.o. do złożenia dokumentów w celu wykazania samodzielnego spełniania warunku udziału w postępowaniu w zakresie zdolności technicznej i zawodowej.

Zamawiający pismem z 8 stycznia 2025 r., doręczonym Prezesowi Krajowej Izby Odwoławczej tego samego dnia, na podstawie art. 578 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, z późn. zm.), zwanej dalej: "ustawą Pzp", złożył wniosek o uchylenie zakazu zawarcia umowy w przedmiotowym postępowaniu.

Zamawiający wskazał, że niezawarcie umowy mogłoby spowodować negatywne skutki dla interesu publicznego, przewyższające korzyści związane z koniecznością ochrony wszystkich interesów, w odniesieniu do których zachodzi prawdopodobieństwo doznania uszczerbku w wyniku czynności podjętych przez zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia, co wypełnia przesłankę zawartą w art. 578 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp uchylenia zakazu zawarcia umowy przez Krajową Izbę Odwoławczą. Zamawiający podał, ze wszczął postępowanie 23 października 2025 r., czyli niezwłocznie po powzięciu informacji o zaistnieniu interesu publicznego i zapewnieniu środków na sfinansowanie zamówienia, a przedmiotowym interesem publicznym jest: wybudowanie budynku przedszkola i opieki nad dziećmi do lat 3 w Rytlu w ramach zadania Utworzenie nowych miejsc żłobkowych w ramach programu Maluch+ 2022-2029, którego część realizacji dofinansowana jest ze środków finansowych pochodzących z Krajowego Programu Odbudowy, brak utraty dofinansowania tego zadania i zrealizowanie planu finansowego. Zamawiający wskazał, że negatywnymi skutkami dla interesu publicznego, które powstaną ze względu na niezawarcie umowy, są: utrata dofinansowania w wysokości 3 306 753,12 zł ze środków finansowych, pochodzących z Krajowego Programu Odbudowy, ponieważ środki finansowe muszą zostać wydatkowane i rozliczone do końca czerwca 2026 r., a wyczerpane zostały wszystkie możliwości wydłużenia tego terminu, zamawiający bez dofinansowania ze środków zewnętrznych nie jest w stanie finansowo zrealizować tego zadania – nie zostanie ono wykonane, ponieważ Gmina Czersk nie zaciągnie komercyjnego kredytu na wypełnienie luki w finansowaniu zadania będącej następstwem utraty dofinansowania, a wyżej wymienione negatywne skutki dla interesu publicznego przewyższają korzyści związane z koniecznością ochrony wszystkich interesów, w odniesieniu do których zachodzi prawdopodobieństwo doznania uszczerbku w wyniku czynności podjętych przez zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia. Zamawiający następnie podniósł, że w następujący sposób uprawdopodabnia, że odwołanie jest wnoszone wyłącznie w celu uniemożliwienia zawarcia umowy.

Krajowa Izba Odwoławcza, mając na uwadze argumentację podniesioną we wniosku o uchylenie zakazu zawarcia umowy oraz przepis art. 578 ust. 2 ustawy Pzp stwierdziła, że wniosek nie zasługuje na uwzględnienie.

Ustawa Pzp stanowi:

- w art. 577: "W przypadku wniesienia odwołania zamawiający nie może zawrzeć umowy do czasu ogłoszenia przez Izbę wyroku lub postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze.",

- w art. 578 ust. 1 ustawy Pzp: „Zamawiający może złożyć do Izby wniosek o uchylenie zakazu zawarcia umowy, o którym mowa w art. 577.”,

- w art. 578 ust. 2: „Izba może uchylić zakaz zawarcia umowy, jeżeli:

1) niezawarcie umowy mogłoby spowodować negatywne skutki dla interesu publicznego, przewyższające korzyści związane z koniecznością ochrony wszystkich interesów, w odniesieniu do których zachodzi prawdopodobieństwo doznania uszczerbku w wyniku czynności podjętych przez zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia;

2) zamawiający uprawdopodobnił, że odwołanie wnoszone jest wyłącznie w celu uniemożliwienia zawarcia umowy.”.

Zamawiający we wniosku o uchylenie zakazu zawarcia umowy z 8 stycznia 2026 r. odnosił się do obu przesłanek wskazanych w art. 578 ust. 2 ustawy Pzp, jednak w ocenie izby przedstawił jedynie gołosłowne twierdzenia.

W pierwszej kolejności izba wskazuje, że uchylenie zakazu zawarcia umowy stanowi wyjątek od zasady zawierania umowy w sprawie zamówienia publicznego po ogłoszeniu przez izbę orzeczenia kończącego postępowanie odwoławcze i zamawiający winien wykazać wystąpienie którejkolwiek z przesłanek, określonych w art. 578 ust. 2 ustawy Pzp.

Rozpoznając przedmiotowy wniosek zamawiającego, izba stwierdziła, że wskazane przez zamawiającego fakty nie uzasadniają uchylenia zakazu zawarcia umowy na podstawie art. 578 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy Pzp, ponieważ zamawiający nie podał szczegółowo, kiedy uzyskał wiedzę o dofinansowaniu, nie wykazał ile trwały czynności przygotowujące do ogłoszenia o zamówieniu, nie wykazał do jakiego najdalszego terminu winna zostać zawarta umowa o zamówienie publiczne aby możliwe stało się skorzystanie z dofinasowania i wykonanie zamówienia, a także, że konsekwencją przekroczenia konkretnego terminu zawarcia umowy jest utrata dofinansowania. Zamawiający nie wykazał, że istnieje potrzeba niezwłocznego zawarcia umowy, bez przewidzianego prawem oczekiwania na orzeczenie izby w przedmiocie rozstrzygnięcia odwołania, a także, że zamawiający nie może zapobiec wystąpieniu negatywnych skutków dla interesu publicznego w inny sposób.

Ustawa Pzp nie definiuje pojęcia interesu publicznego. W wyroku z 12 kwietnia 2000 r., sygn. akt: K 8/98 Trybunał Konstytucyjny wskazał: "Cel (interes) publiczny należy rozumieć wyłącznie jako dobro ogółu, tzn. całego społeczeństwa lub społeczności regionalnej (por. K. 18/95, op.cit., s. 20; T. Dybowski, Własność..., op.cit., s. 326). Wzbogacenie tylko niektórych członków społeczności lokalnej kosztem wspólnoty stanowi raczej przykład naruszenia zasady sprawiedliwości społecznej, aniżeli realizacji dobra ogółu.".

Z przedstawionego przez zamawiającego stanu sprawy, nie wynika, aby niezawarcie umowy mogło spowodować negatywne skutki dla interesu publicznego, przewyższające korzyści związane z koniecznością ochrony wszystkich interesów, w odniesieniu do których zachodzi prawdopodobieństwo doznania uszczerbku w wyniku czynności podjętych przez zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia.

Zamawiający w przedmiotowym wniosku stwierdził, że jedynie część inwestycji ma być dofinansowana, nie odniósł się do wpływu braku dofinansowania części inwestycji na realizację pozostałej części niedofinansowanej, jej wykonania bądź niewykonania.

Ponadto izba ustaliła, że w ogłoszeniu o zamówieniu w pkt 6.7) zamawiający nie przewidział unieważnienia postępowania jeśli środki publiczne, które zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie całości lub części zamówienia nie zostały przyznane, natomiast gdyby powyższe przewidział, to zdaniem izby stanowiłoby to argument o nieprzekraczalności terminu zawarcia umowy, na który wskazuje zamawiający.

Zdaniem izby, zamawiający nie uzasadnił także drugiej przesłanki umożliwiającej zastosowanie wyjątkowej instytucji uchylenia zakazu zawarcia umowy z art. 578 ust. 2 pkt 2 ustawy Pzp, ponieważ ograniczył się jedynie do stwierdzenia, że ta przesłanka zaistniała w sprawie.

Na etapie rozpatrywania wniosku zamawiającego o uchylenie zakazu zawarcia umowy, izba nie dokonuje merytorycznej oceny zarzutów odwołania.

Zdaniem izby zamawiający jest zobowiązany wziąć pod uwagę złożoność postępowania o udzielenie zamówienia, w tym uprawnienie wykonawców do korzystania ze środków ochrony prawnej i konieczność przeprowadzenia postępowania odwoławczego.

W ocenie izby zamawiający we wniosku nie podał, że brak możliwości zawarcia umowy z wybranym wykonawcą w terminie umożliwiającym realizację zamówienia nastąpił z przyczyn obiektywnych, niezależnych od zamawiającego, a zamawiający podjął działania zapobiegające ryzyku niepodpisania umowy w planowanym terminie.

Izba postanowiła jak w sentencji, na podstawie art. 578 ust. 3 i 4 ustawy Pzp, stwierdzając, że przesłanki z art. 578 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy Pzp nie zostały spełnione, co skutkowało odmową uchylenia zakazu zawarcia umowy do czasu ogłoszenia przez izbę wyroku lub postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze.

Na podstawie art. 578 ust. 4 zdanie drugie ustawy Pzp na niniejsze postanowienie nie przysługuje skarga.

Przewodnicząca: ……..